

MÜZİK ÖĞRETMENİ ADAYLARININ PİYANO EĞİTİMİ SÜRECİNDE GÜNLÜK ÇALIŞMALARINDA KULLANDIKLARI EGZERSİZLERİN İNCELENMESİ

An Examination of the Exercises Used by Prospective Music Teachers in Their Daily Practice During the Piano Education Process

Talha Tuncer AYDIN *
Hamit YOKUŞ **

ÖZ

Piyano eğitimi sürecinde teknik gelişimin sistemli bir şekilde sağlanması ve icra becerilerinin belirli bir düzeye taşınmasında egzersizlerin, eğitim sürecinin önemli bir boyutunu oluşturduğu söylenebilir. Bu araştırmanın amacı, müzik öğretmeni adaylarının piyano eğitimi sürecinde günlük çalışmalarında kullandıkları egzersizlerin neler olduğunun ortaya çıkartılması ve araştırmanın ele alınan boyutları çerçevesinde değerlendirilmesidir. Araştırma nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması tekniği ile desenlenmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu, 2023-2024 Eğitim-Öğretim Yılı Bahar Yarıyılında Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalında Piyano Eğitimi 2 dersini alan öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından araştırmanın amacı ve alt problemleri doğrultusunda geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Elde edilen veriler betimsel olarak analiz edilmiştir. Araştırmanın sonucunda elde edilen bulgulara göre; müzik öğretmeni adaylarının egzersiz olarak genellikle gam çalışması yaptıkları belirlenmiştir. Müzik öğretmeni adaylarının, sınav dönemlerinde egzersiz çalışmalarına daha fazla yer verdikleri ancak bu dönemler dışında egzersizlere daha az yer verdikleri saptanmıştır. Araştırmadan elde edilen sonuçlar doğrultusunda önerilere de yer verilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Müzik Eğitimi, Müzik Öğretmeni Adayları, Çalgı Eğitimi, Piyano Eğitimi, Piyano Egzersizleri.

ABSTRACT

It can be stated that exercises constitute an important dimension of the educational process, systematically ensuring technical development and elevating performance skills to a certain level within the context of piano education. The aim of this study is to identify the exercises used by prospective music teachers in their daily practice during their piano education process and to evaluate them within the framework of the dimensions addressed by the research. The study was designed using the case study technique, one of the qualitative research methods. The study group consists of students who took the Piano Education 2 course at the Music Education Department of the Fine Arts Education Division, Faculty of Education, Muğla Sıtkı Koçman University, during the Spring Semester of the 2023-2024 Academic Year. A semi-structured interview form was used as the data collection tool. The data obtained were analyzed descriptively. According to the findings of the study, it was determined that prospective music teachers generally practice scales as their exercises. It was found that prospective music teachers dedicate more time to practicing exercises during exam periods but less time outside of these periods. In line with the results obtained from the research, recommendations have also been included.

Keywords: Music Education, Prospective Music Teachers, Instrumental Music Education, Piano Education, Piano Exercises.

Araştırma Makalesi/Research Article Geliş Tarihi/Received Date: 16.10.2025 **Kabul Tarihi/Accepted Date:** 18.03.2026

* **Sorumlu Yazar/Corresponding Author:** Yüksek Lisans Öğrencisi, talhatunceraydin@posta.mu.edu.tr, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, ORCID: 0009-0006-1788-8749

** Prof. Dr., hamityokus@mu.edu.tr, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi, ORCID: 0000-0002-0120-3390

EXTENDED ABSTRACT

The purpose of this research is to identify the exercises used by prospective music teachers in their daily practice during their piano education and to evaluate them within the framework of the dimensions addressed in the study. Within this scope, the sub-problems of the research are as follows:

Regarding the piano education process of prospective music teachers;

1. To what extent do they include exercises in their daily practice?
  - a. What types of exercises do they include in their daily practice?
  - b. How do they decide which exercises to practice in their daily work?
  - c. What are the exercises they practice routinely?
  - d. To what extent do they use preparatory exercises for the pieces they are studying?
2. What are their views on the contribution of practicing exercises to their technical and musical development in piano?

This research was designed using the case study technique, a qualitative research method. The study group was determined by the convenience/accidental sampling method. The research study group consists of students (n=12) taking the Piano Education 2 course in the Spring Semester of the 2023-2024 Academic Year at Muğla Sıtkı Koçman University, Faculty of Education, Department of Fine Arts Education, Music Education Program. Of the prospective music teachers who participated in the research, 11 are female and 1 is male. Four of the participants are graduates of a Fine Arts High School (FAHS), while 8 are graduates of other high schools.

Regarding the first sub-problem of the research, which concerns the inclusion of exercises in the daily practice of prospective music teachers, all participants stated that they incorporate scale exercises into their studies. In this context, according to the results obtained from evaluating the prospective music teachers' views on the types of piano exercises they include in their piano education, it was determined that all participants engage in scale practice as part of their exercises. Some participants stated that they practice scales because they are responsible for them in the course's midterm exam, while other participants indicated that their time spent on exercises decreased after the midterm exam.

According to the findings regarding the amount of time prospective music teachers dedicate to piano exercises in their daily practice, it was determined that most participants spend 10 minutes on them, with the average time being 20 minutes. Participants cited their busy schedules as a reason for this, stating that they prefer to play pieces rather than practice exercises. This situation suggests that the participants have not fully grasped the impact of practicing exercises on piano education; indeed, their desire to work on piano pieces over exercises gives rise to the impression that they consider it a "waste of time".

Regarding the findings on how prospective music teachers decide which exercises to practice in their daily work, it was determined that some participants practice scales according to the piece they are working on, some practice them because they are required for the midterm exam, and others do so to improve their theory knowledge. On the other hand, one participant stated that they practice scales based on their level of difficulty, while other

participants indicated they do so according to their teacher's instructions. It is understood that the participants do not perform other exercises to develop their technical skills.

According to the findings on the exercises that prospective music teachers practice routinely in their daily work, some participants stated that they practice scales. On the other hand, it was determined that the majority of participants do not practice exercises routinely. According to the findings on the inclusion of preparatory exercises for the etudes or pieces being studied in the course, the majority of participants stated that they practice scales according to the key of the piece. It was also determined that a portion of the participants do not perform any preparatory exercises.

Within the scope of the research's second sub-problem, regarding the contribution of practicing exercises to technical and musical development during their piano education, the prospective music teachers cited factors such as warming up, flexibility, and the development of muscle memory. Additionally, they stated that it contributes to managing emotions better and serves a pedagogical purpose.

In conclusion, this study was conducted to identify the exercises used by prospective music teachers in their daily practice by asking them questions directed at this purpose. It was determined that while the participants possess a certain level of awareness regarding exercises, forms of practice other than scales and arpeggios are not utilized during their piano education. Furthermore, the scale and arpeggio exercises that were practiced were found to comprise an average of only 20 minutes of the participants' daily study time. The primary reason for this outcome is thought to be the reduction of the piano education course from four years to one year (two semesters) with the 2018 update to the music teaching undergraduate program (MÖLP).

Based on an evaluation of the research findings, educators can draw more attention to this topic to raise students' awareness of the benefits of practicing exercises and to help establish it as a regular habit. Furthermore, as the findings indicate that prospective teachers mostly limit their exercise practice to scales, a diversified exercise program appropriate to their level and aimed at developing technical skills could be incorporated into their daily routine. This could contribute not only to technical skills but also to musical expression and performance quality.

Müzik eğitimi alanında öğrenim gören müzik öğretmeni adayları, gelecek meslek hayatlarındaki öğrencilerine etkin bir müzik eğitimi kazandırmak için çeşitli eğitim ve deneyimlerden geçmektedir. Bu eğitim sürecinde çalgı eğitimi birçok becerinin gelişiminde önemli bir rol oynamaktadır. Bu bağlamda piyano eğitimi, kendine özgü yapısı ve çok yönlü katkılarıyla çalgı eğitiminin önemli bir boyutunu oluşturmaktadır (Kurtuldu ve Kılıçoğlu, 2023; Kurtuldu, 2016; Tufan, 2004). Piyano eğitimi kapsamında bireyler yalnızca bir çalgı çalmayı öğrenmekle kalmaz, aynı zamanda armoni, form, müzik teorisi, müzik tarihi vb. konularda da birikim kazanır (Ekinci, 1998). Kulak eğitimine elverişli olması, entonasyon sorunu olmaması ve ajiliteye uygun yapısıyla bireylere müziksel ve teknik beceri kazandırmanın yanı sıra öğrencilerin yaratıcı düşünme becerilerini, müzikal ifadelerini, duyarlılıklarını ve disiplinlerini geliştirmelerine olanak tanır (Say, 2005; Yazıcı ve Hacıbalayeva, 2023). Ayrıca, piyanonun geniş repertuarı ve çoksesli yapısı müziksel işitme, okuma ve yazma gibi temel müzikal becerileri geliştirirken, koro eğitimi, armoni ve kontrpuan çalışmalarına katkıda bulunup büyük eserlerin analizinden eşlik çalışmalarına kadar birçok alanda etkili bir eğitim aracı olarak kullanılmasını sağladığı düşünülmektedir (Bayırlı ve Yıldız, 2021; Ekinci, 1998; Ertem, 2011; Gün, 2014; Kurtuldu ve Kılıçoğlu, 2023; Yazıcı, 2013; Yokuş, 2005). Piyano, bu çok yönlü işlevselliğiyle, müzik eğitimi verilen kurumlarda eğitim sürecinin hem bireysel hem de kültürel düzeyde oldukça önemli bir parçası olarak bilinmektedir (Erdal, 2005; Gün, 2014; Jelen, 2013). Tüm bu yönleriyle piyano eğitimi, bireysel performansın ötesinde müziksel, bilişsel ve diğer boyutlarıyla eğitim sürecine bütüncül katkılar sunmaktadır.

Piyano, müzik öğretmeni adayları için ders içeriklerini daha etkili biçimde sunmada ve sınıf içi müziksel uygulamaları yönlendirmede önemli bir araç konumundadır. Ayrıca, koro ve müzikal topluluklara eşlik etme gibi süreçlerde de öğretmen adaylarına katkı sağlamaktadır (Durak, 2014; Ekinci, 1998; Kasap, 2004; Kutluk, 1996; Ömür, 1998; Sönmezöz, 2015). Bu bağlamda piyano, müzik öğretmeni adaylarının meslek hayatları boyunca kullanabilecekleri temel bir çalgı olarak düşünülmektedir.

Piyano eğitimi sürecinde teknik gelişimin sağlanması ve icra becerilerinin ileri seviyeye taşınması için egzersizler büyük bir önem taşımaktadır. Profesyonel düzeydeki piyano eğitimi programları, yorumlanması belirli bir teknik ustalık gerektiren çok sayıda eser barındırmaktadır. Bu bağlamda piyano pedagojisinde, çeşitli teknik zorlukların üstesinden gelinmesini sağlayan sistematik bir egzersiz yapısı bulunmaktadır. Teknik becerilerin kazanımında temel uygulama araçlarından biri olarak kabul edilen egzersiz; müzik eğitimcileri, teorisyenler ve uygulayıcılar tarafından sürekli olarak ilgi görmektedir (Hatipova, 2021). Egzersizler, öğrenme sürecinde sistematik alıştırmalar ve deneyimler aracılığıyla beceri edinme yöntemi olarak tanımlanmakta; aynı zamanda müzisyenin fiziksel benliği ile çalgısı arasındaki etkileşimi kontrol etme yeteneğini geliştiren sistematik kalıplar bütünü olarak bir çalgıda müzikal başarıya ulaşmanın temel dayanağını oluşturduğu söylenmektedir (Austin ve Berg, 2006; Birch ve Woodruff, 2017; Green, 2006). Öğrencinin çalgı üzerindeki kontrolünü artırması, parmaklarının esneklik ve kuvvet kazanması, doğru tuşe kullanımını geliştirmesi ve müzikal ifadeyi güçlendirmesi açısından sistemli ve tekrarlı yapılan egzersizler, eğitim sürecinin ayrılmaz bir parçasıdır (Kurtuldu, 2010; Pirgon, 2009). Gam, arpej, etüt ve çeşitli teknik egzersizler, öğrencilere yalnızca fiziksel beceri kazandırmakla kalmayıp, aynı zamanda tonal algılarının gelişmesini, ritmik duyarlılıklarının artmasını ve nota okuma becerilerinin güçlenmesini de sağlamaktadır (Demirova, 2008; Kaya, 2024; Kuvandık, 2021; Toptaş, 2014). Egzersizlerin, çalma hareketlerinin kademeli olarak motor programlara (kas hafızalarına) yerleşmesini sağlayarak pasajların otomatik icrasına imkân tanıdığı; yineleyen hareket dizilerinin zaman içinde uzun vadeli kas hafızası oluşturarak sonunda bilinçli çaba olmaksızın yürütülmelerini mümkün kıldığı söylenebilir (James, 2018).

Piyano eğitiminin erken evrelerinden itibaren düzenli egzersiz alışkanlığı kazanmak, öğrencinin ilerleyen süreçte karşılaşılabileceği teknik zorlukları aşmasını kolaylaştırmaktadır. Bu bağlamda, teknik çalışmaların yalnızca mekanik bir tekrar süreci olmadığı, aksine doğru yöntemlerle ele alındığında öğrencinin müzikal anlayışını ve yorumlama yetisini güçlendirdiği görülmektedir. Öğrencinin gelişim sürecinde öğretmenin rehberliği, doğru egzersizlerin seçilmesi ve sistemli bir çalışma programının oluşturulması büyük önem taşımaktadır (Demirova, 2008; Ekinci, 2004; Gün ve Yıldız, 2013; Kaya, 2024; Kurtuldu, 2010; Kuvandık, 2021). Ayrıca piyano öğretmeni, etkili yöntemler kullanarak sıkıcı egzersiz süreçlerinde öğrencinin motivasyonunu ve inisiyatifini esnek yaklaşımlarla harekete geçirmeli; böylece öğrencinin bu uygulamalar sayesinde piyanodan zevk almasını sağlamalıdır (Bai, 2018). Yükseköğretim Kurulu'nun (YÖK) Müzik Öğretmenliği Lisans Programında (2018) Piyano Eğitimi 2 dersinin içeriğinde “Do majör ve la minör tonlarında bir oktav diziden başlayarak dört oktava kadar dizi çalışmaları, diğer majör-minör tonlarda dizi çalışmaları, kadans çalışmaları ve uygulanması, staccato ve legato tekniklerinin kısa eserler üzerinde uygulanarak incelenmesi, parmak ve bileklerin güçlenmesine yardımcı olacak etüt ve egzersizlerin seslendirilmesi” konularına yer verildiği görülmektedir. Programda da olduğu üzere özellikle temel piyano tekniklerinin sağlıklı bir şekilde gelişebilmesi için egzersizlere ayrılan zamanın verimli kullanılması gerekmektedir. Robert Schumann, gam ve parmak egzersizlerinin önemini kabul etmekle birlikte, yalnızca uzun saatler boyunca teknik çalışmaya yönelmenin olgun bir icra gücü kazandırmayacağını belirtmiş, bu yaklaşımı her gün alfabeyle daha hızlı okumaya çalışmaya benzeterek, zamanın daha verimli kullanılmasını öğütlemiştir (Fenmen, 1991).

Piyano eğitimi kapsamında, kullanılacak farklı teknik ve müzikal becerilerin geliştirilmesine yönelik, çeşitli seviyeler için hazırlanmış birçok egzersiz metodu bulunmaktadır. Örneğin İspanyol piyanist Jonas'ın (1922) egzersiz kitaplarında, egzersizleri temel olarak şu başlıklar altında ele aldığı görülmektedir: (i.) Esneme egzersizleri, başparmakların esnekliği, elin sabit pozisyonuyla yapılan egzersizler ve el becerisini geliştirmek amaçlı egzersizler, parmak egzersizleri, (ii.) diziler; (iii.) arpejler, repete, grupetto, triller; (iv.) çift notalar; (v.) oktavlar, staccato ve akorlar; (vi.) dinamiklerin ve agogilerin sanatsal kullanımı; (vii.) piyanodan uzakta parmaklar, bilekler ve kollar için egzersizler; ifade egzersizleri; süsleme egzersizleri; stil-üslup çalışmaları. Buna göre, piyano eğitimi kapsamında ya da diğer bir deyişle piyano öğrenme sürecinde birçok teknik ve müzikal becerilerin geliştirilmesine ihtiyaç duyulmaktadır. Bu becerilerin geliştirilmesi için egzersizlere başlangıç aşamasından ileri düzeye değin ihtiyaç duyulmakta ve bu yönüyle de egzersiz çalışmaları piyano eğitiminin önemli bir boyutunu oluşturmaktadır denilebilir.

Aynı amaca hizmet eden farklı bestecilerin ve eğitimcilerin çalışmaları da alanda önemli bir yere sahiptir. Bastien (1988), “How to Teach Piano Successfully” (Piyanoyu Başarılı Şekilde Öğretmek) adlı eserinde, öğrencinin “temiz bir ses, güçlü ifade, tonal denge, net pedallama ve uygun dinamikler”i icra edebilmesi için sağlam bir teknik temele sahip olması gerektiğini ifade etmektedir. Bu bağlamda, Muzio Clementi'nin *Gradus ad Parnassum*, Carl Czerny'nin *The School of Velocity Op. 299*, Moritz Moszkowski'nin *15 Études de Virtuosité*, Ernst von Dohnányi'nin *Essential Finger Exercises*, Charles-Louis Hanon'ın *The Virtuoso Pianist in Sixty Exercises*, Isidor Philipp'in *Exercises for the Independence of the Fingers* ve Josef Pischner'in *Sixty Progressive Exercises*, yanı sıra majör/minör gamlar, arpejler ve kırık akor/arpej kalıplarının sistemli ve odaklı çalışılmasının, öğrencinin bu teknik yeterliliği edinmesinde kritik öneme sahip olduğunu vurgulamaktadır.

Egzersizlerin monoton bir hale gelmemesi ve öğrencinin motivasyonunu kaybetmemesi için bu çalışmaların, eğitimin her aşamasında seviyeye uygun şekilde çeşitlendirilip uygulamaya dönüştürülmesi piyano eğitimi süreci açısından önemlidir. Bu yönüyle, egzersizlerin sadece bir odak için gelişim sağlamadığı, aynı zamanda öğrencinin müzikal ifade gücünü artırdığı ve sanatsal kimliğinin oluşmasına katkıda bulunduğu söylenebilir (Gün ve Yıldız, 2013; Kaya, 2024; Kurtuldu, 2010). Sonuç olarak, piyano eğitiminde egzersizlerin, öğrencinin teknik kapasitesini artırmanın yanı sıra, müzikal duyarlılığını ve sanatsal yorum gücünü geliştiren temel bir çalışma alanı olduğu düşünülebilir. Sistemli, bilinçli ve doğru yönlendirmelerle sürdürülen egzersiz çalışmaları, öğrencinin müzikle olan bağını güçlendirirken, piyano çalma sürecinde karşılaşılabileceği zorlukları aşmasına da yardımcı olmaktadır (Ekinci, 2004; Gün ve Yıldız, 2013; Kaya, 2024; Kurtuldu, 2010).

Yukarıdaki görüşlerden hareketle müzik öğretmeni adaylarının piyano eğitimi sürecinde günlük çalışmalarında kullandıkları egzersizlerin neler olduğunun ortaya çıkartılması ve araştırmanın ele alınan boyutları çerçevesinde değerlendirilmesi araştırmaya değer görülmüştür.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, müzik öğretmeni adaylarının piyano eğitimi sürecinde günlük çalışmalarında kullandıkları egzersizlerin neler olduğunun ortaya çıkartılması ve araştırmanın ele alınan boyutları çerçevesinde değerlendirilmesidir.

Araştırmanın Önemi

Öğrenme ilkelerinden egzersiz, özellikle beceri konularının öğrenilmesi için, büyük bir değer taşır. Egzersiz olmadan, hemen hemen hiçbir beceri kazanılamaz (Binbaşıoğlu, 1995). Piyano eğitiminde, piyano çalma temel davranışının beceriye dönüştürülmesinde, egzersizlere gereksinim duyulmaktadır. Başlangıçta davranışı kazanmaya ilişkin birçok zorlukla karşılaşan öğrenci, çeşitli alıştırma ve egzersizlerin yardımıyla bu davranışı beceri haline getirebilmektedir (Ekinci, 2004).

Yukarıdaki görüşler doğrultusunda, bu araştırma müzik öğretmeni adaylarının piyano eğitimi sürecinde günlük çalışmalarında kullandıkları egzersizlerin neler olduğunu, çalışılacak egzersizlere karar verme süreçleri, rutin olarak çalışılan egzersizlerin neler olduğu ve egzersiz çalışmaya yönelik görüşlerinin ortaya çıkarılması açısından önemli görülmektedir. Ayrıca piyano eğitiminde egzersiz konusunun müzik öğretmenliği eğitimi özelinde incelenmesi ve değerlendirilmesi önemli görülmüştür.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırma, 2023-2024 Eğitim-Öğretim Yılı Bahar Yarıyılında Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda Piyano Eğitimi 2 dersini alan, Piyano Eğitimi 2 dersinden devamsızlıktan kalmamış ve araştırmaya gönüllü olarak katılan müzik öğretmeni adayları ile sınırlıdır.

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Bu araştırma nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması tekniği ile desenlenmiştir. Yıldırım ve Şimşek'e (2011) göre durum çalışması, nasıl ve niçin sorularını temel alarak araştırmacının kontrol edemediği bir olgu ya da olayı derinliğine incelemesine olanak veren araştırma yöntemidir. Bu çalışmada durum çalışması deseninin tercih edilmesinde; müzik öğretmeni adaylarının piyano eğitimi sürecinde başvurdukları egzersizlerin ve çalışma rutinlerinin, araştırmacının herhangi bir müdahalesi olmaksızın, kendi doğal bağlamı içerisinde bütüncül ve derinlemesine bir bakış açısıyla ortaya konulmasının amaçlanması etkili olmuştur.

Çalışma Grubu

Çalışma grubu, uygun/kazara örnekleme yöntemine göre belirlenmiştir. Uygun/kazara örnekleme yöntemi, "kazara ya da elverişli örnekleme ismi ile de anılan uygun örnekleme yöntemi zaman, para ve işgücü kaybını önlemeyi temel amaç edinmiştir..." (Büyüköztürk ve diğerleri, 2018). Bu çalışmada uygun/kazara örnekleme yönteminin tercih edilmesinin nedeni; araştırmacının çalışma sahasına yakınlığı dolayısıyla örnekleme grubuna erişiminin kolay olmasıdır. Ayrıca nitel bir desene kurgulanan bu çalışmada, derinlemesine veri toplanabilmesi adına katılımcılarla kurulacak iletişimin ve gönüllülük esasının sürdürülebilirliği açısından da bu yöntemin işlevsel olabileceği öngörülmüştür. Araştırmanın çalışma grubu, 2023-2024 Eğitim-Öğretim Yılı Bahar Yarıyılında Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalında Piyano Eğitimi 2 dersini alan öğrenciler (n=12) oluşturmaktadır. Araştırmaya dahil edilen katılımcılar; 2023-2024 Eğitim-Öğretim Yılı Bahar Yarıyılında Piyano Eğitimi 2 dersini alan, bu dersten devamsızlıktan kalmamış ve araştırmaya gönüllü olarak katılmayı kabul eden müzik öğretmeni adaylarıdır. Araştırmadan dışlanan katılımcılar ise Piyano Eğitimi 2 dersini almayan, derse devamsızlıktan kalan veya araştırmaya gönüllü olarak katılmayı kabul etmeyen adaylardır.

Araştırmaya katılan müzik öğretmeni adaylarının 11'i kadın, 1'i erkektir. Katılımcıların 4'ü Güzel Sanatlar Lisesi (GSL) mezunudur. 8'i diğer lise mezunudur. Katılımcıların 7'sinin lisans eğitimi öncesinde piyano eğitimi deneyimi vardır. Bu kapsamda, katılımcılardan 1'inin 1 yıldan az, 3'ünün 1-3 yıl arası, 3'ünün 4 yıl ve üzeri piyano eğitimi deneyimi vardır. 5'inin ise lisans eğitimi öncesinde piyano eğitimi deneyimi yoktur. Bireysel çalgı eğitimi kapsamında katılımcıların 1'i gitar, 1'i kanun, 2'si viyolonsel, 2'si viyola, 4'ü keman, 2'si flüt eğitimi almaktadır.

Veri Toplama Araçları

Bu çalışmada veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından araştırmanın amacı ve alt problemleri doğrultusunda geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Formun oluşturulma aşamasında ilk olarak ilgili literatür taranmış, müzik öğretmenliği lisans programında yer alan Piyano Eğitimi 1 ve 2 dersleri içerikleri de dikkate alınarak incelenmiş ve sorular oluşturulmuştur. Bu çerçevede sorular müzik öğretmeni adaylarının piyano eğitimi sürecinde günlük çalışmalarında kullandıkları egzersizlerin (egzersizlere yer verme durumu, tercih edilen egzersiz türleri, ayrılan süre, egzersiz seçimini belirleyen faktörler, teknik/müzikal gelişime katkı algısı) neler olduğunun ortaya çıkartılması için 7 sorudan; ayrıca öğretmen adaylarının demografik özelliklerine ilişkin (cinsiyet, mezun olunan lise türü, sınıf, lisans eğitimi öncesindeki piyano eğitimi deneyimi,

bireysel çalgı) bilgilerini de toplamaya yönelik 5 soru olmak üzere toplamda 12 sorudan oluşmaktadır. Görüşmeyi tamamlamak yaklaşık 15 dakika sürmüştür. Görüşme formu oluşturulması sürecinde uzman görüşleri (n=5) alınmış, uzman görüşleri doğrultusunda gerekli düzeltme ve düzenlemeler yapılarak forma son şekli verilmiş ve kapsam geçerliği sağlanmıştır.

Verilerin Analizi

Araştırma verileri araştırmanın amacı doğrultusunda belirlenen alt problemler çerçevesinde betimsel olarak analiz edilmiştir. Betimsel analiz, çeşitli veri toplama teknikleri ile elde edilmiş verilerin daha önceden belirlenmiş temalara göre özetlenmesi ve yorumlanmasını içeren bir nitel veri analiz türüdür. Bu analiz türünde araştırmacı görüştüğü ya da gözlemiş olduğu bireylerin görüşlerini çarpıcı bir biçimde yansıtabilmek amacıyla doğrudan alıntılara sık sık yer verebilmektedir. Bu analiz türünde temel amaç elde edilmiş olan bulguların okuyucuya özetlenmiş ve yorumlanmış bir biçimde sunulmasıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Veriler, 1. sınıf müzik öğretmeni adayları ile yüz yüze sınıf ortamında toplanmıştır. Görüşme sağlanırken müzik öğretmeni adaylarının izinleri alınarak ses kaydı alınmıştır. Ses kayıtları bilgisayar ortamına aktarılıp manuel olarak dikte edilmiştir. Verilerin analiz edilebilmesi ve katılımcı görüşlerinin etik esaslara uygun olarak ele alınabilmesi için her bir katılımcıya kod verilmiştir. Bu doğrultuda, piyano eğitimi 2 dersini alan müzik öğretmeni adayları K1” (Katılımcı 1), “K2” (Katılımcı 2) ... vb. olarak kodlanmıştır. Araştırmada, öğrenci görüşlerinden doğrudan alıntılara da yer verilmiştir (Egzersizlere yer verme durumu, tercih edilen egzersiz türleri, ayrılan süre, egzersiz seçimini belirleyen faktörler, teknik/müzikal gelişime katkı algısı).

Verilerin Toplanması

Veriler, gerekli izinlerin alınmasının ardından her müzik öğretmeni adayı için belirlenen gün ve saatte sorumlu araştırmacı tarafından toplanmıştır. Görüşme öncesinde ilgili müzik eğitimi anabilim dalı başkanı ve 1. sınıf danışmanları ile iletişime geçilerek araştırmanın konusu, amacı ile ilgili ön bilgilendirme yapılmıştır. Daha sonra araştırmaya gönüllü katılan müzik öğretmeni adayları ile planlanan gün ve saatte yüz yüze görüşme yapılmıştır. Araştırma verilerinin derinlemesine çözümlenebilmesi için 1. sınıf müzik öğretmeni adaylarının izinleri alınarak görüşmelerin ses kaydı alınmıştır. Görüşmenin güvenilirliği için sorular katılımcılara aynı sıra ile sorulmuştur. Araştırma için gerekli etik kurul izinleri, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu’ndan 18.03.2024 tarihinde (Protokol no: 240034, Karar no: 35) alınmıştır.

BULGULAR

Bulgular, araştırmanın alt problemleri çerçevesinde ele alınarak analiz edilmiştir.

Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano Eğitimi Sürecinde Günlük Çalışmalarında Piyano Egzersizlerine Yer Verme Durumlarına İlişkin Görüşleri

Katılımcılara piyano eğitimi sürecinde günlük çalışmalarında piyano egzersizlerine yer verme durumlarına ilişkin görüşleri sorulduğunda katılımcıların tamamı piyano eğitimi sürecinde günlük çalışmalarında piyano egzersizlerine yer verdiğini ifade etmiştir.

Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano Eğitimi Sürecinde Ne Tür Piyano Egzersizlerine Yer Verdiklerine İlişkin Görüşleri

Katılımcılara müzik öğretmeni adaylarının piyano eğitimi sürecinde ne tür piyano egzersizlerine yer verdiklerine ilişkin görüşleri sorulduğunda katılımcıların tamamı gam çalışmaları yaptığını, bir katılımcı (K3) ek olarak “Hanon: Altmış Alıştırma Vürtöz Piyanist” kitabından egzersiz çalıştığını, iki katılımcı (K4, K12) ek olarak arpej çalıştığını ifade etmiştir. Bazı katılımcılar dersin ara sınavında gam çalışmalarından sorumlu olduklarını ve bu nedenle gam çalışması yaptıklarını ifade etmiş, bazı katılımcılar da ek olarak ara sınavdan sonra egzersiz çalışmalarının azaldığını ifade etmiştir. Örneğin;

“Evet yer veriyorum. Bu dersin vizesinde gamlardan da sınav oluyoruz. O yüzden gam çalışıyorum” (K1).

“Evet yer veriyorum. Hanon kitabından 1’den 6’ya kadar çalışıyorum” (K3).

“Evet yer veriyorum. Dersin vizesinde gamlardan da sınav olduğumuz için gam ve arpejlere bakıyorum” (K4).

“Evet yer veriyorum. Gam çalışıyorum. Başka bir egzersiz çalışmıyorum” (K6).

“Evet. Hocamın verdiği eserlerle ilgili tekrarlı çalışmalar yapıyorum. Vizeden önce gam, arpej belirlemiştik ve onlara çalışıyordum. Vizeden sonra egzersiz çalışma sürem azaldı” (K12).

Katılımcı görüşleri incelendiğinde; adayların egzersiz tercihlerini büyük oranda dersin sınav içeriğine (özellikle gamlara) göre şekillendirdikleri görülmektedir. Bu durum, egzersiz çeşitliliğinin sınav müfredatıyla sınırlı kalmasına neden olduğu ve çalışma alışkanlıklarının sınav odaklı bir motivasyonla yürütüldüğü şeklinde değerlendirilebilir.

Müzik Öğretmeni Adaylarının Günlük Çalışmalarında Piyano Egzersizleri İçin Ayırdıkları Süreye İlişkin Görüşleri

Katılımcılara günlük çalışmalarında piyano egzersizlerine ne kadar süre ayırdıklarına ilişkin görüşleri sorulduğunda katılımcıların çoğunluğu (K2, K4, K5, K7, K8, K10, K11) ortalama olarak 10 dakika, diğer katılımcılar ise (K1, K3, K6, K9, K12) yaklaşık 30 dakikalık bir süre ayırdıklarını ifade etmiştir. Nedenlerine ilişkin görüşleri sorulduğunda ise bazı katılımcılar (K1, K5, K6, K7, K8, K10, K12) yoğunluklarından dolayı en fazla o kadar zaman ayırabildiğini, bir an önce eserlerine bakmalarının gerektiğini ifade etmiştir. Bazı katılımcılar (K2, K3, K9) egzersizlerin çalgı eğitiminde çok önemli olduğunu vurgulayarak 30 dakika ayırdığını ifade etmiştir. Bir katılımcı (K4) dersin ara sınavından önce ortalama 10 dakika, ara sınavından sonra hiç çalışmadığını ifade etmiştir. Bir katılımcı (K11) ise ana çalgısının piyano olmamasından dolayı yaklaşık 10 dakika ayırdığı ifade etmiştir. Örneğin;

“Yaklaşık 30 dakika ayırıyorum. Benim için yeterli olduğunu düşünüyorum daha fazla vakit ayıramıyorum. Eserlere bakmam gerekiyor” (K1).

“Genelde 10-15 dakika zaman ayırıyorum. Eserin zorluğuna göre süreyi arttırabiliyorum. Elimin açılması çok önemli. Eğer zaman ayırmazsam sonrasında aksaklıklar olabiliyor” (K2).

“Vizeye kadar olan süreçte piyano çalışmalarında ara sıra 10-15 dakikalık gam çalışmaları yapıyordum. Vizeden sonra final sınavında gamlardan sorumlu olmadığımız için pek bakmıyorum” (K4).

“Yaklaşık 10 dakika ayırıyorum çünkü eserlerime çalışmam gerekiyor. Zamanım kısıtlı” (K5).

“5-10 dakika anca vakit ayırabiliyorum. Özel nedenlerden dolayı çalışmam sürekli bölünüyor zaten” (K8).

“Eserlere çalışmadan önce yaklaşık 30 dakikalık bir çalışma yapıyorum. Enstrüman için en önemli şeyin egzersiz olduğunu düşünüyorum. Egzersiz yapmadığımda oturduğum bile bozulduğunu fark ediyorum dolayısıyla çalışma süresini arttırmak istiyorum” (K9).

“Genel olarak 5-10 dakika ayırıyorum. Piyano ana çalgım olmadığı için zamanımı ana çalgıma ayırıyorum” (K11).

Bulgular genel olarak değerlendirildiğinde; adayların teknik çalışmalara ayırdıkları sürenin genellikle kısa (ortalama 10-15 dk) ve ısınma amaçlı sınırlı kaldığı görülmektedir. Bu durumun temelinde zaman yönetimi kaygısı, piyanonun ana çalgı olmaması durumu ve öğrencilerin teknik çalışmalardan ziyade repertuvar (eser) icrasına öncelik verme eğiliminde olmaları yattığı söylenebilir.

Müzik Öğretmeni Adaylarının Günlük Çalışmalarında Hangi Egzersizlerin Çalışılacağına Nasıl Karar Verdiklerine İlişkin Görüşleri

Katılımcılara günlük çalışmalarında hangi egzersizlerin çalışılacağına nasıl karar verdiklerine ilişkin görüşleri sorulduğunda bazı katılımcılar (K1, K2, K3, K5, K6, K11) çalıştıkları esere yönelik yardımcı olması için gam çalışması yaptığını ifade etmiştir. Bazı katılımcılar (K4, K12) dersin ara sınavında sorumlu olduğu için gam çalıştığını ifade etmiştir. Bazı katılımcılar (K8, K10) dersin öğretim üyesinin talimatına göre gam çalışması yaptığını ifade etmiştir. Bir katılımcı (K7) zorluk derecesine göre gam çalıştığını ifade etmiştir. Bazı katılımcılar (K9, K11) teorisini geliştirmek amaçlı gam çalışması yaptıklarını ifade etmiştir. Örneğin;

“Çok sevdiğim eserler var mesela Mozart re minör fantezi. O eserin içinde çok kromatik ilerleyen pasajlar var ben de bu yüzden kromatik egzersizlere bakıyorum” (K3).

“Gamlara bakıyorum çünkü sınavda gamlardan sorumlu oluyoruz” (K4).

“Zorluklarına göre çalışıyorum. Yapabileceklerime önce bakıyorum sonrasında zor olanlara odağımı ayırıyorum” (K7).

“Hemen hemen aynı egzersizleri yapıyorum. Arpejleri çalışıyorum. Daha çok teorimi geliştirmek amaçlı gam çalışıyorum” (K9).

“Çalışma önceliğini hocam belirliyor. “Haftaya bunu dinleyeceğim” diyor ben de onu çalışıyorum” (K10).

“Çaldığım esere göre karar veriyorum. Eserde olan akorlara, arpejlere göre gamlara, arpejlere çalışıyorum. Genellikle baktığım gamın ilgili minörüne, majörüne bakıyorum. Daha çok teorimi geliştirmek amaçlı bakıyorum” (K11).

Adayların egzersiz seçiminde belirleyici faktörün büyük oranda icra edilen eserin teknik ihtiyaçları ve sınav gereklilikleri olduğu görülmektedir. Bu bağlamda adayların, teknik gelişimi sistematik bir süreçten ziyade, o an çalıştıkları eserin ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik pragmatik bir yaklaşımla ele aldıkları düşünülebilir.

Müzik Öğretmeni Adaylarının Günlük Çalışmalarında Rutin Olarak Çalıştıkları Egzersizlere İlişkin Görüşleri

Katılımcılara günlük çalışmalarında rutin olarak çalıştıkları egzersizlere ilişkin görüşleri sorulduğunda Katılımcıların çoğunluğu (K4, K5, K7, K8, K9, K10, K11, K12) rutin olarak çalıştıkları bir egzersiz olmadığını ifade etmiştir. Bazı katılımcılar (K1, K2, K3, K6) gam çalışmaları yaptıklarını ifade etmiştir. Örneğin;

“Genellikle gam, arpej çalışıyorum” (K3).

“Hiçbir şey olmasa bile gam çalışıyorum” (K6).

“Açıkçası öyle bir rutinim yok. Pek bakamıyorum” (K8).

“Rutin olarak hep yaptığım bir egzersiz yok aslında. Vizelerden önce gamlara bakıyordum” (K12).

Katılımcıların büyük çoğunluğunun belirli bir egzersiz rutinine sahip olmadığını belirtmesi; adayların çalışma disiplinde teknik çalışmaların süreklilik arz eden sistematik bir yapıya oturmadığı, çalışmaların daha çok dönemsel ihtiyaçlara göre değişkenlik gösterdiği söylenebilir.

Müzik Öğretmeni Adaylarının Ders Kapsamında Çalışılan Etütlere veya Eserlere Yönelik Hazırlayıcı Egzersizlere Günlük Çalışmalarında Yer Verme Durumlarına İlişkin Görüşleri

Katılımcılara ders kapsamında çalışılan etütlere veya eserlere yönelik hazırlayıcı egzersizlere günlük çalışmalarında yer verme durumlarına ilişkin görüşleri sorulduğunda katılımcıların büyük çoğunluğu (K1, K2, K3, K4, K5, K6, K8, K9, K11) yer verdiklerini, esere göre eserin tonuna göre gam çalışması yaptıklarını ifade etmiştir. Diğer katılımcılar (K7, K10, K12) hazırlayıcı egzersizlere yer vermediklerini ifade etmiştir. Örneğin;

“Eser çalışmalarına başlamadan önce eserin içeriğine göre egzersizlere bakıyorum. Gamlara, akorlara, kromatik dizilere bakıyorum” (K3).

“Evet. Eserin içinde zorlandığım kısımlara yönelik çalışıyorum. Eserin tonuna göre gam çalışıyorum” (K6).

“Hazırlayıcı olarak çalışmıyorum” (K7).

Adayların çoğunluğunun teknik çalışmaları icra edecekleri eserlerle ilişkilendirdikleri görülmektedir. Bu durum, öğrencilerin teknik hazırlığı soyut bir çalışmadan çıkarıp müzikal bağlama aktarma bilincine sahip oldukları şeklinde yorumlanabilir.

Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano Eğitimi Sürecinde Egzersiz Çalışmanın Teknik ve Müzikal Gelişime İlişkin Katkıları Hakkında Görüşleri

Katılımcılara piyano eğitimi sürecinde egzersiz çalışmanın teknik ve müzikal gelişime ilişkin katkıları hakkında görüşleri sorulduğunda bazı katılımcılar (K1, K2, K3, K7, K11, K12) çabukluk, müzik teorisinde gelişim katkısı sağladığını ifade etmiştir. Bazı katılımcılar (K3, K8) ısınma, esneklik kazandırdığını ifade etmiştir. Bazı katılımcılar (K4, K5, K6, K8) kas hafızasını geliştirdiğini ifade etmiştir. Bir katılımcı (K9) öğretme amaçlı katkısının olduğunu ifade etmiştir. Bir katılımcı (K2) duyguları daha iyi yönetmeye katkı sağladığını ifade etmiştir.

“Teknik olarak el çabukluğu, ton hakimiyeti, seslerin kulağa alışması gibi becerilerin kazandırıldığını düşünüyorum” (K1).

Başta zaten kulak eğitimi için çok önemli. Üniversiteye gelmeden önce herhangi bir eğitimim olmadığı için bunun faydalarını görebiliyorum. Şu anda sınıfça aldığımız Batı Müziği Teorisi ve Uygulamaları dersi için de yararlı oluyor. Daha hâkim olmamı sağlıyor. Müzikal olarak da duygularımı daha iyi yönetmeme katkı sağladığımı düşünüyorum (K2).

“Eser çalışmadan önce parmaklarımı esnetiyor, ısındırıyor. Müzik teorisi olarak da çok katkısı olduğunu düşünüyorum” (K3).

“Eserin içinde arpej geçiyor, akor geçiyor. Ben gam çalışırken bunları gördüğüm için daha hızlı öğreniyorum. Tona uyum sağlıyorum” (K5).

“Kas hafızamla çok bağlantılı olduğunu düşünüyorum. Eser çalışırken de aklımda hep gam çalışmaları oluyor ve sonrasında eserdeki zorlayıcı kısmı bu sayede yapabiliyorum” (K6).

“Egzersiz yaptığımda sadece enstrümana alışma amaçlı değil öğretme amaçlı da katkısının olduğunu düşünüyorum” (K9).

Elde edilen görüşler ışığında; adayların egzersiz çalışmalarını yalnızca fiziksel bir ısınma aracı olarak değil, aynı zamanda teorik hakimiyet, kas hafızası, pedagojik gelişim ve psikolojik (duyguları yönetme) hazırlık gibi çok boyutlu bir kazanım süreci olarak anlamlandırdıkları söylenebilir.

Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano Eğitimi Sürecinde Egzersiz Çalışmalarına İlişkin Ayrıca Belirttikleri Görüşleri

Katılımcılara piyano eğitimi sürecinde egzersiz çalışmalarına ilişkin ayrıca belirttikleri görüşleri sorulduğunda bazı katılımcılar (K1, K2) egzersiz çalışmanın olumlu katkısının olduğunu ifade etmiştir. Bazı katılımcılar (K4, K6, K10, K12) görüş belirtmemiştir. Bazı katılımcılar (K5, K7) egzersizlere daha fazla yer verilmesi gerektiğini ifade etmiştir. Bazı katılımcılar (K9, K11) piyano eğitimi dersinin yalnızca 2 dönem zorunlu ders olarak verilmesine ilişkin olumsuz görüşlerini ifade etmiştir. Bir katılımcı (K8) piyano çalgısının çok zor bir çalgı olduğunu ifade etmiştir.

“Üniversiteye başladığımdan beri egzersiz çalışmaya başlamam piyanoya hakimiyetimi artırdı. Daha öncesinde sıkıcı geldiği için egzersiz çalışmıyordum fakat şimdi gayet memnunum” (K1).

“Ders kapsamında da egzersizlere daha fazla yer verilmesi gerektiğini düşünüyorum. Şu anki durumu yetersiz buluyorum” (K5).

“Piyano çalan bence her şeyi çalar. Gerçekten zor bir çalgı. Kanun daha karmaşık görünüyor ama piyanodan daha kolay. Piyanoya devamlı bir şekilde hep çalışmak lazım” (K8).

“Piyano dersinin bir yıl olması gerçekten çok üzücü. Kendimce gelişmeye çalışıyorum. Yazın başlangıç kitaplarına bakmak istiyorum çünkü bir müzik öğretmeni olarak piyanoda gelişmem gerekiyor. Seneye eşlik dersini almak istiyorum” (K9).

“Birinci sınıf olduğumuz için henüz çalmayı geliştirmekten ziyade öğrenmeye çalışıyoruz. Temel seviyedeyiz. Piyano eğitimi bir yıl olmasaydı farklı görüşlerim olabilirdi ama şu an yapabileceğimiz bu diye düşünüyorum” (K11).

Adayların ek görüşleri değerlendirildiğinde; lisans programındaki piyano eğitimi süresinin yetersizliği konusunda ortak bir kaygı taşıdıkları ve bu kısıtlı sürenin, zor bir çalgı olarak nitelendirdikleri piyanoda istedikleri teknik/müzikal derinliğe ulaşmalarını zorlaştırdığı sonucuna ulaşılabilir.

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu araştırmanın amacı, müzik öğretmeni adaylarının piyano eğitimi sürecinde günlük çalışmalarında kullandıkları egzersizlerin neler olduğunun ortaya çıkartılması ve araştırmanın ele alınan boyutları çerçevesinde değerlendirilmesidir. Buradan yola çıkarak araştırmanın birinci alt problemi kapsamında, müzik öğretmeni adaylarının piyano eğitimi sürecinde günlük çalışmalarında egzersizlere yer verme durumuna ilişkin görüşleri doğrultusunda; katılımcıların tümü çalışmalarında gam egzersizlerine yer verdiklerini ifade etmiştir. Buna yönelik legato, staccato, portato egzersizleri; çeşitli dinamik derecelerde ve çok yönlü biçimlerde güzel bir ton üretmek için gereken çeşitli dokunuş türlerini elde etmeye, geliştirmeye yönelik dokunuş, ton ve kalite egzersizleri; arpejler, repete; trill çalışmaları gibi egzersizleri çalışmadıkları görülmektedir. Bu bağlamda, elde edilen sonuçlara göre, müzik öğretmeni adaylarının piyano eğitimi sürecinde ne tür piyano egzersizlerine yer verdiklerine ilişkin görüşleri değerlendirildiğinde; katılımcıların tamamının egzersizler kapsamında gam çalışması yaptığı belirlenmiştir. Bazı katılımcılar dersin ara sınavında gam çalışmalarından sorumlu olduklarını ve bu nedenle gam çalışması yaptıklarını ifade etmiş, bazı katılımcılar da ara sınavdan sonra egzersiz çalışma sürelerinin azaldığını ifade etmiştir.

Müzik öğretmeni adaylarının günlük çalışmalarında piyano egzersizlerine ayırdıkları süreye ilişkin elde edilen sonuçlara göre, katılımcıların çoğunluğunun 10 dakika, ortalama olarak 20 dakika süre ayırdığı belirlenmiştir. Buna neden olarak yoğunluklarından bahseden katılımcılar, egzersiz yerine eser çalmayı tercih ettiklerini ifade etmişlerdir. Bu durum, katılımcıların egzersiz çalışmanın piyano eğitimine etkisini tam anlamıyla kavrayamadığını göstermektedir ki egzersiz çalışmaktan ziyade piyano eserlerine çalışmak istemeleri egzersiz çalışmayı “zaman kaybı” olarak nitelendirdikleri kanısını doğrulamaktadır. Oysaki sistemli ve tekrarlı bir şekilde egzersiz çalışmanın eser çalışma sürecini olumlu etkilediği, ilgili alanyazın incelendiğinde; Kurtuldu'nun (2010) çalışmasının sonucunda elde ettiği verilerin analizinde, eser çalışmaya başlamadan önce egzersiz çalmanın, teknik gelişime ve eser çalma kalitesine etki ettiği ve öğrencilerin başarı düzeylerine belli oranda olumlu etki ettiği ifade edilmektedir. Bu açıdan değerlendirildiğinde, egzersiz çalışmayı zaman kaybı olarak nitelendirme eğiliminin, teknik ve müzikal gelişim açısından olumsuz yansımaları olabilir.

Piyano eğitiminde, egzersiz çalışmalarının üzerinde ayrıntılı olarak durulması, doğru bir piyano çalma tekniğinin oluşturulması açısından önem taşımaktadır. Bu süreçte, başlangıçta kazandırılması gereken temel piyano çalma davranışlarından her birinin, zamanla birer beceri haline gelmesi ve daha sonra bu becerilerin otomatikleşmesiyle teknik alışkanlıklara dönüşmesi amaçlanmaktadır. Bunların gerçekleştirilmesinde, piyano eğitiminin her evresinde bir ön çalışma niteliğini taşıyan teknik egzersizler, etkili bir yöntem olarak kabul edilmektedir (Ekinci, 2004). Egzersiz, piyanistlerin temel etkinliğidir; pasajların düzenli tekrarı kas hafızasını güçlendirirken parmaklar yönlerini öğrendiğinde, piyanistin sese odaklanarak ton kalitesini değerlendirmesine ve

eserin dramatik kavramına uygun yorum geliştirmesine imkân tanır. Ayrıca egzersizin etkili olabilmesi için bireysel seanslar zamana yayılmalı; böylece koordineli ve verimli hareket kalıplarının sürekliliği sağlanmalıdır (James, 2018). Raikin (1985) *Towards a Better Understanding of Piano Technique* (Piyano Tekniğini Daha İyi Anlamaya Doğru) adlı araştırmasında, dokunma kontrolünün piyano icrasında belirleyici bir unsur olduğunu vurgular. Raikin, her parmağın bağımsız kas grupları tarafından idare edildiğini belirterek, bir notanın yetersiz icrası sırasında parmak ve bilek eklemlerinde ortaya çıkan güçsüzlüklerin tespitine dayanarak bu kasları güçlendirmeye yönelik belirli egzersizlerin gerekliliğini ortaya koymaktadır. Bunlara ek olarak Furuya, Nakamura ve Nagata (2013), araştırmasında sıralı parmak hareketlerini içeren piyano egzersizlerinin, günlerce maksimum hızın altında ve sistematik bir biçimde uygulanmasının, özellikle çalışılan (eğitilmiş) parmak hareketlerinin azami hızını belirgin şekilde artırdığını ve bu olumlu etkinin egzersizler sonlandırıldıktan iki ay sonra bile korunduğunu ortaya koymuştur. Bu bulgu, parmak egzersizlerinin düzenli ve sistemli uygulanışının, motor beceriler üzerinde kalıcı pozitif sonuçlar doğurabileceğine ve öğrenmenin aynı el içindeki farklı hareketlere de (el-içi transfer) yansıtılabileceğine işaret etmektedir.

Müzik öğretmeni adaylarının günlük çalışmalarında hangi egzersizlerin çalışılacağına karar verme süreçleri kapsamında elde edilen sonuçlarda; bazı katılımcılar çalıştıkları esere göre gam çalışması yaptıklarını, bazı katılımcılar dersin ara sınavında sorumlu olduğu için gam çalıştığını, bazı katılımcılar teorisini geliştirmek amaçlı gam çalışması yaptığı belirlenmiştir. Diğer taraftan, bir katılımcı zorluk derecesine göre gam çalışması yaptığını, diğer katılımcılar da öğretmenlerinin talimatına göre gam çalışması yaptığını ifade etmiştir. GSL mezunu öğrencilerin, eserlerinin içeriğine göre ek olarak gam çalışması yaptığı görülmektedir. Ancak katılımcıların hepsinin sadece gam çalışması yaptığı saptanmıştır. Katılımcıların teknik becerilerini geliştirmek üzere başka egzersiz yapmadıkları anlaşılmaktadır. Gün ve Yıldız (2013), piyano eğitiminde teknik çalışmalara yönelik gelişimin, öğrencinin çalma sırasında kullandığı organları tanıması ve bunların doğru kullanımına ilişkin bilinç geliştirmesiyle mümkün olabileceğini ifade etmektedir.

Müzik öğretmeni adaylarının günlük çalışmalarında rutin olarak çalıştıkları egzersizlere ilişkin elde edilen sonuçlara göre, katılımcıların bir kısmı gam çalışması yaptığını belirtmiştir. Diğer taraftan, katılımcıların çoğunluğunun rutin olarak egzersiz çalışmaları gerçekleştirmedikleri belirlenmiştir. Hatipova'ya (2021) göre, ünlü piyanistlerin teknik egzersizleri uygulamalarına dahil etmeleri, bu egzersizlerin hem rutin çalışma hem de eğitim sürecinde piyano tekniğini geliştirmede temel bir rol üstlendiğini ortaya koymaktadır. Farzana ve Mathew'a (2020) göre, piyano performansı öncesi ve sonrasında uygulanmayan parmak ısınma ve gevşeme egzersizleri, olası sakatlıklar açısından risk faktörü taşımaktadır. Teknik, yetkin çalma düzeyine ulaşmak için motor becerileri geliştiren sistematik egzersizlerle otomatikleştirilmeli ve önkol kaslarının aşırı kullanımına bağlı yaralanma riskini azaltmak amacıyla egzersiz çalışma süresi düzenlenmelidir (James, 2018).

Müzik öğretmeni adaylarının ders kapsamında çalışılan etütlere veya eserlere yönelik hazırlayıcı egzersizlere günlük çalışmalarında yer verme durumuna ilişkin elde edilen sonuçlara göre, katılımcı çoğunluğu eserin tonuna göre gam çalışması yaptığını ifade etmiştir. Katılımcıların bir kısmının ise hazırlayıcı egzersiz yapmadıkları belirlenmiştir.

Gamlar, akorlar ve arpejler gibi teknik egzersizler, öğretmenlerin dersler arasında öğrencilere düzenli olarak uygulamaları için önerdiği alıştırmaların temelini oluşturur; bu sayede parmaklar karmaşık eserlerle çalışmaya başlamadan önce yeterli düzeyde esneklik kazanıp ısınırken, müziğin büyük ölçüde bu kalıplar üzerine kurulmuş

olması dolayısıyla düzenli uygulama öğrencinin ilgili kalıpları içeren bir eseri icra ederken performansını geliştirmesine imkân tanır (Birch ve Woodruff, 2017). Kurtuldu (2010), piyano eğitiminde egzersiz yapmanın öğrencinin esere başlamadan önce gerekli ısınmayı gerçekleştirmesine ve belli bir direnç kazanmasına yardımcı olduğunu; bunun da eserin ilk tekrarlarında yaşanacak hazırlık süresini kısalttığını ifade etmektedir.

Araştırmanın ikinci alt problemi kapsamında, müzik öğretmeni adayları piyano eğitimi sürecinde egzersiz çalışmanın teknik ve müzikal gelişime katkısına ilişkin; ısınma, esneklik, kas hafızası gelişimi gibi faktörleri ifade etmişlerdir. Ek olarak duyguları daha iyi yönetme amaçlı ve öğretme amaçlı katkısının olduğunu belirtmişlerdir. Hanberry'nin (2004) doktora tezinde, öğrencilere farklı çalışma stratejileri öğretilmiş olmasına rağmen bu stratejilerin doğrudan performans başarısı üzerinde anlamlı bir etkisi görülmemiştir. Bununla birlikte, verilen egzersizlerin metronomla birlikte kullanımının özellikle ritmik tutarlılığın sağlanmasında olumlu katkı sunduğu belirlenmiştir. Araştırma, piyano eğitiminde öğrencilerin yalnızca yöntem bilgisine sahip olmalarının yeterli olmadığını; aynı zamanda bu yöntemleri düzenli ve bilinçli biçimde uygulamalarının da gerekli olduğunu ortaya koymaktadır. Müzik öğretmeni adayları, egzersiz çalışmalarını hem teknik ve müzikal gelişim hem de duyguları yönetme ve öğretim süreçlerinin desteklenmesi açısından önemli bir unsur olarak değerlendirmektedir. Bu durum, müzik öğretmeni adaylarının egzersiz çalışma üzerinde temel düzeyde farkındalığa sahip olduklarını ancak piyano eğitimi sürecinde egzersiz kapsamında gam ve arpej çalışmalarının dışında diğer egzersiz türlerini düzenli olarak uygulamakta yetersiz olduklarını ortaya koymaktadır. Pirgon (2009), teknik çalışmaların çalgı eğitiminde öğrencinin güncel gereksinimlerine bağlı olarak günlük çalışma rutinine dâhil edilmesi gerektiğini; fakat bu süreçte hızlı ilerleme kaygısıyla aşamaların atlanmasının çalışmaların verimliliğini olumsuz etkileyebileceğini vurgulamaktadır. Gün ve Yıldız'a (2013) göre, piyanonun etkili bir şekilde çalınabilmesi, çalma sırasında kullanılan bedensel yapıların tanınması, kontrol edilmesi, geliştirilmesi ve yeterli düzeyde elverişli olmasıyla doğrudan ilişkilidir; bu yapıları güçlendirmek ve geliştirmek ise hem piyanoda hem de piyano dışında yapılan çeşitli egzersizlerle mümkün olmaktadır.

Sonuç olarak, müzik öğretmeni adaylarının piyano eğitimi sürecinde günlük çalışmalarında kullandıkları egzersizlerin neler olduğunu ortaya çıkartılması amacıyla gerçekleştirilen bu çalışmada, müzik öğretmeni adaylarının egzersizler kapsamında temel düzeyde bilgi sahibi oldukları söylenebilir. Ancak piyano eğitimi sürecinde gam ve arpej çalışmaları haricinde farklı egzersiz biçimlerinin çalışılmadığı, ayrıca çalışılan gam ve arpej egzersizlerinin de müzik öğretmeni adaylarının günlük çalışmalarında ortalama olarak 20 dakikalık bir süreyi kapsadığı belirlenmiştir. Bu sonucun nedenlerinden biri olarak 2018 yılında güncellenen müzik öğretmenliği lisans programı ve sonrasında piyano derslerinin müfredatta 1 yıla kadar indirilmesi gösterilebilir. Nitekim Erözkan ve Yokuş'un (2021) 2018 yılında yenilenen müzik öğretmenliği lisans programının piyano eğitimi yeterliliği açısından öğretim elemanlarının görüşleri doğrultusunda değerlendirilmesi amacıyla gerçekleştirdikleri çalışmada müzik öğretmeni eğitiminin gereklilikleri gözetilerek piyano eğitiminin yeterliliği (i) piyano çalma, (ii) lisans derslerini destekleme düzeyi ve (iii) eşlik çalma olmak üzere üç boyutta ele alınmıştır. Elde edilen bulgulara göre 2018 MÖLP kapsamında iki yarıyılık zorunlu piyano eğitiminin piyano çalma boyutu açısından çok yetersiz, lisans derslerini destekleme ve eşlik çalma boyutları açısından ise yetersiz olduğunu belirlemişlerdir. Bu çerçevede, piyano eğitiminin müzik öğretmenliği programlarındaki yeri ve süresi, müzik öğretmeni adaylarının mesleki gelişimleri açısından kritik bir unsur olarak görülmektedir.

Araştırmanın sonuçları değerlendirildiğinde; öğrencilere egzersiz çalışmalarının faydaları konusunda farkındalık kazandırılması ve bu çalışmaların düzenli hale getirilmesi için eğitimciler bu konuya daha fazla dikkat çekebilir. Ayrıca öğrencilerin teknik becerilerin geliştirilmesine yönelik seviyeye uygun çeşitlendirilmiş bir egzersiz programı günlük çalışma rutinine dâhil edilebilir. Bu, sadece teknik becerilere değil, aynı zamanda müzikal ifade ve performans kalitesine de katkı sağlayabilir.

KAYNAKÇA / REFERENCES

- Austin, J. R. ve Berg, M. H. (2006). Exploring music practice among sixth-grade band and orchestra students. *Psychology of Music*, 34(4), 535-558. <https://doi.org/10.1177/0305735606067170>
- Bai, J. (2018). The importance of the Hanon piano fingering in piano teaching. *2018 4th Annual International Conference on Modern Education and Social Science (MESS 2018)* içinde (336-338. ss.). Atlantis Press. <https://doi.org/10.2991/mess-18.2018.62>
- Bastien, J. W. (1988). *How to teach piano successfully* (3rd ed.). San Diego, CA: Neil A. Kjos Music Company.
- Bayırlı, A. U. ve Yıldız, G. (2021). Müzik eğitimi anabilim dallarında görevli piyano eğitimcilerinin artikülasyon tekniklerinin öğretimi ile ilgili görüşleri. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* (57), 306-335. Erişim adresi <https://izlik.org/JA85JX42WB>
- Binbaşıoğlu, C. (1995). *Eğitim psikolojisi* (9. bs.). Ankara: Gül Yayınevi.
- Birch, H. J. S. ve Woodruff, E. (2017). Technical exercise practice: can piano students be motivated through gamification? *Journal of Music, Technology & Education*, 10(1), 31-50. https://doi.org/10.1386/jmte.10.1.31_1
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2018). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (24. bs.). Ankara: Pegem Akademi.
- Demirova, G. (2008). Piyano eğitiminde gam tekniği üzerine düşünceler. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* (15), 14-23. Erişim adresi <https://search.trdizin.gov.tr/en/yayin/detay/88118>
- Durak, Y. (2014). Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlardaki piyano öğretim programları üzerine bir araştırma. *Ondokuz Mayıs University Journal of Education Faculty* 33(1), 173-187. <https://doi.org/10.7822/egt194>
- Ekinci, H. (1998). *Piyano eğitimine eğitim fakülteleri müzik eğitimi bölümlerinde başlayan öğrencilerin 1. yıl piyano öğretim etkinliklerinin değerlendirilmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Ekinci, H. (2004, 7-10 Nisan). Müzik öğretmeni adaylarının piyano eğitimine ilişkin düzeye uygun teknik alıştıırma metodu sorunu. *1924-2004 Musiki muallim mektebinden günümüze müzik öğretmeni yetiştirme sempozyumu*, Süleyman Demirel Üniversitesi, Isparta, Türkiye. Erişim adresi <https://www.muzikegitimcileri.net/bilimsel/bildiri/H-Ekinci.pdf>
- Erdal, G. (2005). *Koordinatif-kondisyonel motorik özelliklerin geliştirilmesine yönelik antrenmanların piyano çalma performansına olan etkilerinin incelenmesi ve piyano tekniğinin hareket analizi*. (Yayımlanmamış doktora tezi). Kocaeli Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Kocaeli.

- Ertem, Ş. (2011). Orta düzey piyano eğitimi için repertuar seçme ilkeleri. *Kastamonu Education Journal*, 19(2), 645-652. Erişim adresi <https://izlik.org/JA45KP88KA>
- Erözkan, İ. ve Yokuş, H. (2021, 14–18 Nisan). Yenilenen müzik öğretmenliği lisans programının piyano eğitimi yeterliliği açısından öğretim elemanlarının görüşleri doğrultusunda değerlendirilmesi [Sözlü bildiri]. 4. *Uluslararası Felsefe, Eğitim, Sanat ve Bilim Tarihi Sempozyumu*, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Muğla, Türkiye. Erişim adresi <http://www.febts.com/index.php/tr/arsiv-feb-2015>
- Farzana, M. ve Mathew, A. (2020). Effect of finger and hand exercises among amateur pianist. *Indian Journal of Forensic Medicine & Toxicology*, 15(1), 591-596. <https://doi.org/10.37506/ijfmt.v15i1.13473>
- Fenmen, M. (1991). *Müzikçinin el kitabı*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Furuya, S., Nakamura, A. ve Nagata, N. (2013). Transfer of piano practice in fast performance of skilled finger movements. *BMC neuroscience*, 14, 133. <https://doi.org/10.1186/1471-2202-14-133>
- Green, L. (2006). Popular music education in and for itself, and for ‘other’ music: current research in the classroom. *International Journal of Music Education*, 24(2), 101-118. <https://doi.org/10.1177/0255761406065471>
- Gün, E. (2014). *Piyano performansı öz yeterlik ölçeğinin geliştirilmesi ve uygulanması*. (Yayımlanmamış doktora tezi). Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Burdur.
- Gün, E. ve Yıldız, G. (2013). Piyano eğitiminde başarıyı etkileyen faktörler. *Fine Arts*, 8(1), 103-114. Erişim adresi <https://izlik.org/JA87YE86BW>
- Hanberry, M. A. (2004). *Effects of practice strategies, metronome use, meter, hand, and musical function on dual-staved piano performance accuracy and practice time usage of undergraduate non-keyboard music majors* (Published Doctoral Dissertation). Erişim adresi: ProQuest Dissertations and Theses – Global. (AAT 3136174)
- Hatipova, I. (2021). Exercises for piano and their role in the pedagogical activity of Vitalii Sechkin. *Review of Artistic Education*, 21(1), 26-30. <https://doi.org/10.2478/rae-2021-0004>
- James, B. (2018). Pianism: performance communication and the playing technique. *Frontiers in psychology*, 9, 2125. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2018.02125>
- Jelen, B. (2013). Türkiye’de müzik öğretmeni yetiştirme sürecinde piyano eğitiminde karşılaşılan sorunlar. *Rast Müzikoloji Dergisi*, 1(1), 258-285. <https://doi.org/10.12975/rastmd.2013.01.01.0011>
- Jonas, A. (1922). *Master school of piano playing and virtuosity* (6. bs.). New York: Carl Fischer Music. Erişim adresi [https://imslp.org/wiki/Master_School_of_Piano_Playing_and_Virtuosity_\(Jon%C3%A1s%2C_Alberto\)](https://imslp.org/wiki/Master_School_of_Piano_Playing_and_Virtuosity_(Jon%C3%A1s%2C_Alberto))
- Kasap, B. (2004). Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlardaki yardımcı çalgı piyano dersleri üzerine bir araştırma. *1924-2004 Musiki muallim mektebinden günümüze müzik öğretmeni yetiştirme sempozyumu*, Süleyman Demirel Üniversitesi. Erişim adresi <https://www.muzikegitimcileri.net/bilimsel/bildiri/B-Kasap.pdf>
- Kaya, A. C. (2024). Herz, Long, Pischna ve Wolff piyano egzersiz metotlarının karşılaştırmalı içerik analizi. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Akademik Müzik Araştırmaları Dergisi*, 10(19), 32-58. Erişim adresi <https://izlik.org/JA84HZ92LS>

- Kurtuldu, K. (2010). Pişano eğitiminde alıştıırma çalmanın öğrenci başarısına etkisi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(1), 245-256. Erişim adresi <https://izlik.org/JA84DY86SU>
- Kurtuldu, M. K. (2016). Pişano ile eşliğin önemi ve gerekliliğine yönelik ölçeğin geliştirilmesi. *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 19(35), 323-344. <https://doi.org/10.31795/baunsobed.645330>
- Kurtuldu, M. K. ve Kılıçoğlu, Y. (2023). Pişano eğitiminde analize dayalı örgütlenme stratejisi kullanımı ve deşifre almaya etkisi. *Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi*, 10(35), 74-87. <https://doi.org/10.29228/INESJOURNAL.70449>
- Kutluk, Ö. (1996). *Okul şarkılarına pişano ile eşlik yapabilme becerisinin geliştirilmesi üzerine bir alışma*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Selçuk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Kuvandık, D. (2021). *Johannes Brahms'ın eserlerinden örneklerle pişano için 51 egzersiz içerisindeki alıştıırmaların incelenmesi*. (Yayımlanmamış sanatta yeterlik tezi). Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, Ankara.
- Ömür, Ö. (1998). *Pişano öğretiminde pedagojik yaklaşımının önemi üzerine bir araştırma*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Pirgon, Y. (2009). *Pişano eğitiminde karşılaşılan teknik güçlüklerin aşılmasına yönelik bir uygulama*. (Yayımlanmamış doktora tezi). Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Raikin, B. (1985). Towards a better understanding of piano technique. *British Journal of Music Education*, 2(2), 133-144. <https://doi.org/10.1017/S0265051700004733>
- Say, A. (2005). *Müzik öğretimi* (4. bs.). Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Sönmezöz, F. (2015). Müzik öğretmenliği lisans programı 1. sınıf pişano dersi tanımlarında yer alan teknik becerilerin gerçekleştirme düzeylerinin öğrenci görüşleri doğrultusunda değerlendirmesi. *Uluslararası Sosyal Araştırma Dergisi*, 8(40), 580-585. <https://doi.org/10.17719/jisr.20154013932>
- Toptaş, B. (2014). Pişano eserlerinden egzersiz yazma yöntemi. *Journal of International Social Research*, 7(29), 767-781. Erişim adresi <https://www.sosyalarastirmalar.com/articles/method-at-writing-exercise-in-works-of-piano.pdf>
- Tufan, E. (2004). Müzik bilimleri ve müzikoloji bölümleri ile müzik öğretmenliği programı anabilim dalındaki pişano eğitiminin kapsamı ve uygulamadaki görünümü. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(1), 93 – 99. Erişim adresi <https://www.ajindex.com/dosyalar/makale/acarindex-1423935680.pdf>
- Yazıcı, T. (2013). Pişano öğretiminde karşılaşılan sorunların pişano öğretmenleri tarafında değerlendirilmesi. *Sanat Eğitimi Dergisi*, 1(2), 130-150. <https://doi.org/10.7816/sed-01-02-09>
- Yazıcı, T. ve Hacıbalayeva, B. (2023). Pişano eğitimcilerinin pişano öğretim tutumları üzerine bir anket alışması. *Jass Studies-The Journal of Academic Social Science Studies*, 16(98), 25-60. <https://doi.org/10.29228/jasss.72974>
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (8. bs.). Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Yokuş, H. (2005). *Ülkemizde Türk halk müziği kaynaklı piyano eserlerinin piyano eğitimine uygulanabilirliğinin değerlendirilmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bursa.

Yükseköğretim Kurulu (2018). *Öğretmen yetiştirme lisans programları*. Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.